

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Christian Brun-Jenssen, 75 53 15 58
Ole Christian Skogstad, 75 53 15 98

Hundåga kraftverk - Lurøy kommune - høringsuttalelse til søknad om forlenget byggefrist

Vi viser til søknad om forlenget byggefrist for Hundåga kraftverk i Lurøy kommune, med uttalelsesfrist 08.11.2024.

Bakgrunn

Rødøy-Lurøy kraftverk AS søkte i 2007 om tillatelse til bygging av Hundåga kraftverk, noe det ble gitt tillatelse til i 2009. I 2011 ble det søkt om planendring, noe det ble gitt tillatelse til i 2011. Detaljplanen ble godkjent i 2014, men bygging ble ikke startet opp og konsesjonen gikk ut. I 2017 søkte SKS Produksjon om ny konsesjon, noe som ble gitt samme år. SKS har valgt å avslutte prosjektet, og konsesjonen ble overført til grunneierne. I brev datert 09.05.2021 ble det søkt om forlengelse av byggefristen. NVE stilte krav om nye biologiske undersøkelser og saken ble derfor ikke behandlet før byggefristen gikk ut.

Det planlegges inntak på kote 281, ved en fjellknaus nedstrøms et lite tjern på kote 283. Demningen vil bli ca fire meter høy og nytt vannspeil på kote 284. Dette vil være en liten heving av vannspeilet på vannet som i dag er på kote 283. Fra inntaket vil det bli ca 900 meter boret tunnel, og resten av rørgaten vil ligge nedgravd/nedsprengt til kraftstasjonen. Kraftstasjonen planlegges på kote 5.

Uttalelse

Reindrift

Vi har gått gjennom tidligere dokumenter i saken, og mener grunnlaget er svært tynt når det gjelder vurdering av reindriftsinteresser og eventuelle konsekvenser. I den opprinnelige søknaden fra 2007 har søker beskrevet reindriften ut fra grunneiernes beskrivelser, samt opplysninger i reindriften arealbrukskart. Søker gjorde da en egen vurdering av konsekvensene for reindriften. Reindriftsforvaltningen har supplert med opplysninger om reindriften i området. I konsesjonen er ikke reindrift omtalt.

Endringssøknaden fra 2011 sier at søker har hatt møte med reindriften og at det ikke blir andre konsekvenser. Reindriftsforvaltningen har uttalt seg, og sier at dette alternativet har mindre negative konsekvenser for bruk av flyttleia dersom terrenget i størst mulig grad blir som før og at tiltakshaver har dialog med reindriften for å minimere konsekvensene, spesielt under anleggsfasen. Verken

søknaden fra 2017 eller denne søknaden inneholder nye beskrivelser eller vurdering av konsekvenser for reindrifta.

Vi mener det er svært uheldig at tidligere konsesjoner i stor grad bygger på søkers vurderinger og tolking av arealbrukskartene. Arealbrukskartene må brukes med varsomhet, og kun etter «tolking» fra reindrifta selv. Det kan være mye bruk som ikke fremgår av kartene.

Det har skjedd store endringer i reindriftras driftsgrunnlag de siste tiårene. Det er gjennomført og planlegges en rekke utbygginger (for eksempel fritidsbebyggelse, vannkraft, vindkraft, kraftlinjer og industri). Av større, nye kraftverk i det samme fjellområdet nevner vi Smibelg- og Storåvatnutbyggingene og Kjerringåga kraftverk. Ved Fagervollan er det allerede flere (eldre) utbygginger, og det er i tillegg søkt om to nye prosjekter. For distriktet som helhet er lista mye lengre. Det stadige tapet av areal gjør at driften må endres og at de gjenværende arealene blir viktigere.

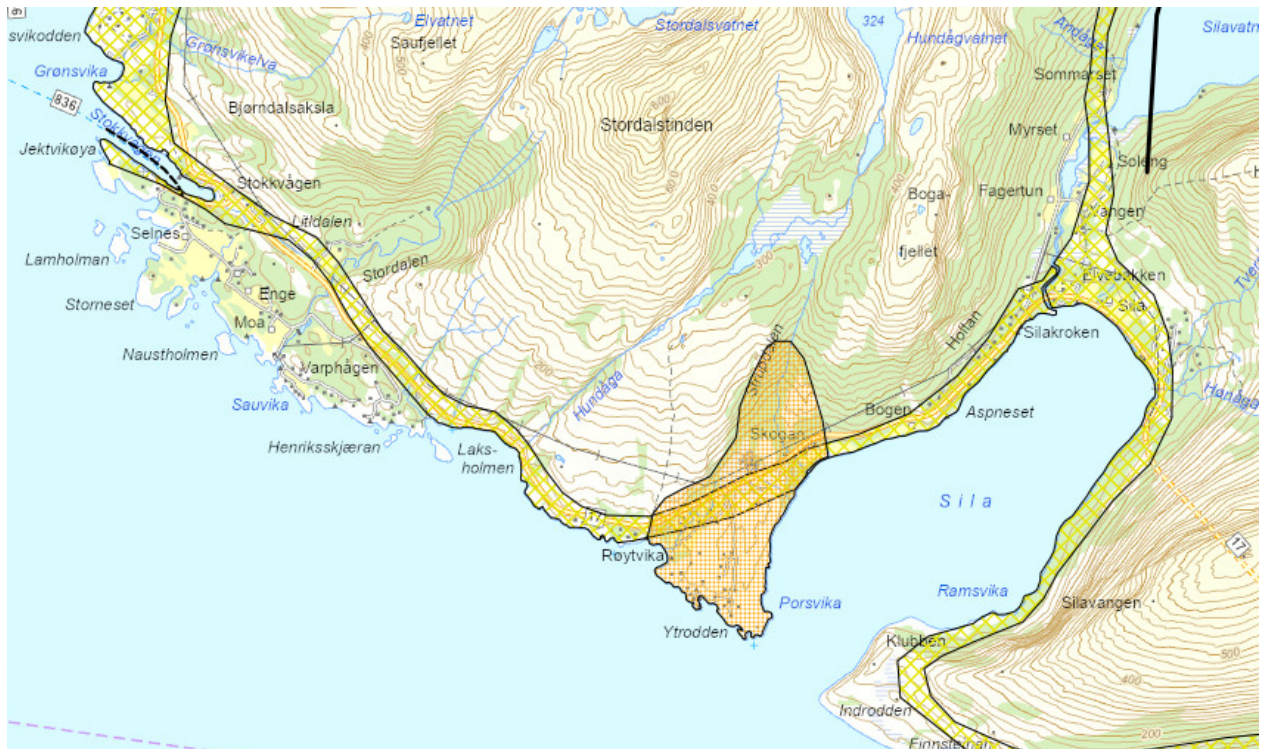
Reindrifta er også sterkt rammet av klimaendringene vi merker. I Nordland har det vært beitekrise fire av de fem siste årene. I mange tilfeller vil beitekrisene føre til endret arealbruk. Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt har unngått beitekriser, noe som skyldes at de har hatt tilgang på (gode) kystbeiter. Det er svært viktig at de gjenstående, urørte områdene fortsatt kan brukes som beiteland.

Dalen nordøstover fra inntaket er flat med en del større myrområder. Disse utgjør en viktig beiteressurs for reinen generelt og da spesielt på tidligvåren. Selv en mindre heving av vannspeilet vil føre til beitetap og ha uheldige konsekvenser for reindrifta.

Det går ei flyttleie som i stor grad følger RV 17. På grunn av terrengets utforming er det få andre alternativer. Området rundt den planlagte kraftstasjonen er et av få naturlige «oppsamlingsområder», dvs områder der reinen kan stoppe opp for å beite og hvile, under flyttingen. For ordens skyld nevner vi at oppsamlingsområder er en viktig del av flyttleia og nødvendig for å opprettholde deres funksjon. Et utsnitt av flyttleia er vist på neste side.

Flyttleier har et strengt vern gjennom reindriftslovens § 22. Det er ikke lov å stenge flyttleier verken midlertidig eller permanent. Kongen kan etter søknad fatte vedtak om omlegging av flyttleier. I konsesjon fra 2017 med tilhørende begrunnelse, skrives det at flyttleia ikke vil påvirkes dersom terrenget i størst mulig grad blir som før. NVE mener at forholdet til reindrift ivaretas dersom det opprettes god dialog med reinbeitedistriktet i en tidlig fase.

Vår vurdering er at gjeldende konsesjon ikke har konkrete krav som ivaretar reindrifta og sikrer flyttleia. En tidlig dialog er vel og bra, men all erfaring tilsier at reindrifta blir den tapende parten dersom det ikke oppnås enighet. Da vil flyttleia være stengt og vedtaket om konsesjon ugyldig.

Biologisk mangfold

Vedlagt søknaden er en ny og oppdatert kartlegging av biologisk mangfold. Her er det registrert en lokalitet med naturtypen strandeng (VU). Denne naturtypen er i henhold til NiN-instruksen og håndbok 13 kun kartlagt ved åtte øvrige forekomster i kommunen. Vi ber om at riggområdet legges utenom denne. Videre ber vi også om at rørgatetrasseen legges utenom myrpartiene, og at en påser at traseen i etterkant ikke medfører at vanntilførselen blir avskåret.

Oppsummering

Det har kommet mange inngrep i Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt siden kunnskapsgrunnlaget ble utarbeidet og konsesjonen gitt. Klimaendringene har også medført at distriktet kan ha behov for å utnytte arealene på en annen måte enn de historisk har gjort. På bakgrunn av dette mener vi at de reindrifsfaglige forholdene er dårlig belyste og at kunnskapsgrunnlaget er utdatert.

Gjeldende konsesjon har ingen vilkår som sikrer at flyttleia forbi rørgate og kraftstasjon ikke blir sperret. Her overlates ansvaret til utbygger og reinbeitedistrikt, og det sies ingen ting om hvordan dette skal løses ved uenighet.

Vi anbefaler derfor at det ikke gis forlenget byggefrist. Dersom det likevel gis forlenget byggefrist må forholdene til flyttleia sikres.

Med hilsen

Stein Tage Domaas (e.f.)
underdirektør

Christian Brun-Jenssen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hestmannen / Strandtindene reinbeitedistrikt v/ Kurt
Gaup

Nesnaveien
1020

8725 UTSKARPEN